

Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΛΛΗΛΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

Παράγοντες που τον επηρεάζουν

ΣΥΝΕΠΙΧΕΙΡΗΤΡΙΕΣ/ΤΕΣ: Βενιέρη Φ., Καλιστόσογλου Χ., Μπομπότας Δ., Παλαιοχωρινού Αι., Σπυριάδου Ε., Τσικνίδου Α.

Νόμος 3699/2008

Σύμφωνα με την περιγραφή β) της παραγράφου 6 του ν. 3699/2008 (199^A)

«1. Οι μαθητές με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες μπορούν να φοιτούν σε σχολική τάξη του Γενικού Σχολείου με Παράλληλη Στήριξη Συνεκπαίδευση, από εκπαιδευτικούς ΕΑΕ, όταν αυτό επιβάλλεται από το είδος και το βαθμό των ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών».

Καθήκοντα εκπαιδευτικών παράλληλης στήριξης

- Ενημερώνονται από τη Διευθύντρια του σχολείου σχετικά με τις ανάγκες του μαθητή, για τον οποίο έχει εγκριθεί Π.Σ., λαμβάνοντας υπόψη την αξιολογική έκθεση γνωμάτευση του ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ, σχετικές παιδαγωγικές εκθέσεις καθώς και άλλες αξιολογήσεις γνωματεύσεις που πιθανόν υπάρχουν από άλλους φορείς αξιολόγησης.
- Αξιολογούν τις εκπαιδευτικές δυνατότητες της μαθήτριας και συντάσσουν εξατομικευμένο πρόγραμμα εκπαίδευσης (ΕΠΕ) λαμβάνοντας υπόψη τους βασικούς άξονες και τις υποδείξεις του ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ.
- Υλοποιούν το εξατομικευμένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα μέσα και έξω από την τάξη και είναι συνολικά υπεύθυνοι για όλες τις δραστηριότητες της σχολικής ζωής (διαλείμματα, επισκέψεις, εκδηλώσεις κ.λπ.) στις οποίες συμμετέχει ο μαθητής.

Καθήκοντα εκπαιδευτικών παράλληλης στήριξης

- Συνεργάζονται με τα αρμόδια ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ. στις περιπτώσεις μαθητών/τριών που παρουσιάζουν ιδιαίτερη δυσκολία και προβλήματα προσαρμογής.
- Συντάσσουν, σε συνεργασία με την υπεύθυνο εκπαιδευτικό του τμήματος, καθώς και τους εκπαιδευτικούς που διδάσκουν στο τμήμα, το εβδομαδιαίο πρόγραμμα υποστηρικτικών δραστηριοτήτων του μαθητή, το οποίο υποβάλλεται στον Διευθυντή του σχολείου και φυλάσσεται στον ατομικό φάκελο του μαθητή.
- Προσφέρουν τις υπηρεσίες τους σε μαθητές και μαθήτριες συστεγαζόμενου ή όμορου σχολείου που χρειάζονται παράλληλη στήριξη ύστερα από απόφαση του Διευθυντή Εκπαίδευσης

Αρμοδιότητες εκπαιδευτικού παράλληλης στήριξης

- Να οργανώσει την ασφαλή προσέλευση και αποχώρηση του παιδιού με αναπηρία.
- Να βοηθήσει το μαθητή να κατανοήσει την εκφώνηση μιας άσκησης, ή να του την επαναλάβει
- Να βοηθήσει τη μαθήτριά με ΕΕΑ να βρίσκει το κατάλληλο εγχειρίδιο, τετράδιο, σελίδα, θεματική, άσκηση.
- Να διαφοροποιήσει κατά περίπτωση την εργασία της μαθήτριάς ή να την τροποποιήσει.
- Να βοηθά την εκπαιδευτικό του τμήματος στο σχεδιασμό της διδασκαλίας

Αρμοδιότητες εκπαιδευτικού παράλληλης στήριξης

- Να αναλαμβάνει παράλληλη εργασία στην τάξη, όπως να βοηθά τους υπόλοιπους μαθητές.
- Να συμπληρώνει εάν κρίνεται απαραίτητο το τετράδιο επικοινωνίας για τους γονείς.
- Να οργανώνει σε συνεργασία με άλλους εκπαιδευτικούς δομημένο διάλειμμα με στόχο την αλληλεπίδραση του παιδιού με τους άλλους μαθητές και την ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων.
- Να ενεργεί από κοινού με τους εμπλεκόμενους εκπαιδευτικούς, με στόχο την σταδιακή αυτονόμηση του μαθητή.

Υποστήριξη από Ειδικό Βοηθό (Ιδιωτική παράλληλη στήριξη)

Σε περιπτώσεις που:

1. Δεν έχει εγκριθεί παράλληλη στήριξη από το ΚΕΔΑΣΥ ή
2. Το αίτημα για παράλληλη στήριξη είναι εκπρόθεσμο ή
3. Δεν έχει τοποθετηθεί παράλληλη στήριξη ενώ έχει εγκριθεί,

η οικογένεια του μαθητή **έχει το δικαίωμα να διαθέσει ιδιωτική παράλληλη στήριξη ή αλλιώς ειδικό βοηθό** ώστε να υποστηρίξει το μαθητή με αναπηρία ή/και ΕΕΑ. Για τη διάθεση ιδιωτικού Ειδικού Βοηθού, δεν απαιτείται έγκριση από το ΚΕΔΑΣΥ.

Προϋποθέσεις – Διαδικασία

Για **την υποστήριξη του μαθητή από ειδικό βοηθό** που εισηγείται και διαθέτει η οικογένεια του μαθητή, σύμφωνα με τη νομοθεσία (παρ. 4 , άρθ. 7 του ν.3699/2008, παρ. 18 του άρθ. 28 του ν. 4186/2013, παρ. 3 του άρθ. 11 του ν.4452/2017)

και την ισχύουσα κάθε φορά εγκύκλιο,

απαραίτητες προϋποθέσεις είναι:

- a. Αίτηση του γονέα ή κηδεμόνα προς τη Διεύθυνση του Σχολείου,
- b. Βιογραφικό και Ποινικό Μητρώο του προτεινόμενου από την οικογένεια του μαθητή για την υλοποίηση της υποστήριξης και
- c. Σύμφωνη γνώμη του Διευθυντή και του Συλλόγου Διδασκόντων του Σχολείου, με καταγραφή σε σχετικό πρακτικό.

Για την έγκριση της υποστήριξης από ειδικό βοηθό **δεν τίθεται προθεσμία** και ο Διευθυντής του Σχολείου γνωστοποιεί εγγράφως, στην οικεία Διεύθυνση Εκπαίδευσης, την παρουσία του ειδικού βοηθού και την ύπαρξη των ανωτέρω προϋποθέσεων.

Καθήκοντα ειδικού βοηθού

Ο ειδικός βοηθός είναι υπεύθυνος για:

- το σύνολο των ωρών που βρίσκεται ο μαθητής στο σχολείο ή/και
- το πρόγραμμα που έχει συμφωνηθεί με την οικογένεια

Ο ειδικός βοηθός:

- δεν αποτελεί μέλος του συλλόγου διδασκόντων και
- δεν υποχρεούται να αναλαμβάνει εξωδιδασκτικά καθήκοντα (όπως εφημερίες, γραμματειακό έργο κτλ.).

ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Συμπερίληψη στο σχολείο

- Στην διεθνή βιβλιογραφία δεν υπάρχει ένας ορισμός. Στην ελληνική βιβλιογραφία χρησιμοποιούνται διάφοροι όροι, όπως ενταξιακή εκπαίδευση, συνεκπαίδευση, συμπεριληπτική εκπαίδευση, συμμετοχική εκπαίδευση, εκπαίδευση κατά του αποκλεισμού.
- Η εκπαιδευτική συμπερίληψη δεν είναι μια πρακτική της ειδικής εκπαίδευσης των ανάπηρων μαθητών, αλλά μια εκπαιδευτική διαδικασία που αφορά όλους τους μαθητές που διαφέρουν μεταξύ τους. (Florian, 2005, Slee, 2001, Zoniou-Sideri & Vlachou, 2006)

Η κουλτούρα της συμπερίληψης

Η ενταξιακή παιδαγωγική πρακτική, στην περίπτωση που στην τάξη φοιτούν και παιδιά με αναπηρία και ε.ε.α., **δεν στηρίζεται** στην διάγνωση της «διαταραχής».

Αναγνωρίζει:

- τις ατομικές ανάγκες,
- την μοναδικότητα της διαφορετικότητας,
- τις πολλαπλές νοημοσύνες,
- τη σημασία των κινήτρων για τη μάθηση διαφορετικών παιδιών και
- την ανάγκη σχεδιασμού ευέλικτων προγραμμάτων σπουδών που δεν μετατρέπουν το σχολείο σε χώρο ανταγωνισμού και αποκλεισμού

(Ainscow & Booth, 2004, Corbett, 2001, Ζώνιου-Σιδέρη, 2004)

Η κουλτούρα της συμπερίληψης

- Στην σχολική πραγματικότητα **απαιτούνται ειδικοί παιδαγωγοί** κατάλληλα καταρτισμένοι που δεν έχουν όμως τον ρόλο του ειδήμονα και την αποκλειστική ευθύνη των μαθητών με αναπηρία ή/και ε.ε.α..
- Η συμπερίληψη αφορά ένα **συλλογικό έργο** όπου το κάθε μέλος από το προσωπικό του σχολείου προσφέρει τις γνώσεις και ικανότητές του για να αντιμετωπιστεί οποιοδήποτε ζήτημα για οποιοδήποτε παιδί.

Η κουλτούρα της συμπερίληψης

- Η προσπάθεια για συμπερίληψη όλων των μαθητών στην μαθησιακή διαδικασία μέσα στο πλαίσιο της σχολικής τάξης καθιστά απαραίτητη την **πρακτική της συμμετοχικής εκπαίδευσης** (inclusive education).
- **Η συμμετοχική εκπαίδευση αποσκοπεί** όχι μόνο στην απόκτηση γνώσεων των μαθημάτων από τους μαθητές αλλά στην απόκτηση ικανοτήτων οι οποίες θα τους βοηθήσουν να λειτουργούν και να αποδίδουν μέσα στην σχολική τάξη στην μαθησιακή διαδικασία, η οποία θα διαφοροποιείται με σκοπό να ανταποκρίνεται και στις ανάγκες τους.

Συμπεριληπτικές πρακτικές

Μέσω της **συνεργατικής μάθησης** και της **εργασίας σε ομάδες**, στη γενική τάξη θα μπορέσουν να καλλιεργηθούν:

- η αλληλοβοήθεια και
- η ένταξη των παιδιών που φαίνεται να **παρεκκλίνουν** από την ομάδα

Άλλες πρακτικές συμπεριληπτικής εκπαίδευσης είναι:

- Οι δράσεις και τα μαθήματα που αποσκοπούν στην **ψυχοκοινωνική ανάπτυξη** των παιδιών και όχι μόνο στην απόκτηση γνώσεων από τα βιβλία.
- Η προσαρμογή του Αναλυτικού Προγράμματος Σπουδών, προκειμένου να καλύπτει και τις ατομικές ανάγκες των μαθητών.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

Συνεργασία των εκπαιδευτικών του σχολείου

Για την επίτευξη των **πρακτικών συμπερίληψης** απαιτείται η συνεργασία των εκπαιδευτικών του σχολείου, είτε πρόκειται για τον εκπαιδευτικό ειδικής αγωγής, είτε πρόκειται για το δάσκαλο της τάξης, είτε πρόκειται για τον εκπαιδευτικό ειδικότητας.

Συνεργασία διδάσκοντα εκπαιδευτικού και εκπαιδευτικού Π.Σ.

- Ο/Η εκπαιδευτικός που διδάσκει στο τμήμα και ο/η εκπαιδευτικός παράλληλης στήριξης - συνεκπαίδευσης συνεργάζονται συνεχώς υποχρεωτικά για την ολόπλευρη υποστήριξη των μαθητών/μαθητριών καθώς και του συνόλου της τάξης.

Εκπαιδευτικός Ειδικής Αγωγής

+

Εκπαιδευτικός Γενικής Αγωγής

=

Κατανόηση όλων των μαθητών

Εμπλουτισμός περιεχομένου εκπ/σης

Πρόσβαση σε ποιοτικό πρόγραμμα

Υποστήριξη σε όλους όσους την έχουν ανάγκη!

Προϋποθέσεις συνεργασίας

- προσωπική ανάγκη και προσωπικό ενδιαφέρον
- κοινές αξίες
- εμπιστοσύνη και αλληλοσεβασμός
- αναγνώριση της συνεισφοράς του άλλου
- δεκτικότητα στην αλλαγή
- διαμοιρασμός των πεποιθήσεων
- θετική αντίληψη για το ρόλο του εκπ/κού Ε.Α.Ε.
- ενσυναίσθηση για τις δυσκολίες του εκπ/κού Γ.Α. για συμπεριληπτική εκπαίδευση στην τάξη

Προϋποθέσεις συνεργασίας

- εθελοντική εργασία
- αποσαφήνιση των ρόλων
- θετική στάση/θετικές προσδοκίες
- αλτρουϊσμός
- διάθεση προσωπικού χρόνου
- επικοινωνία
- ευελιξία στη σύγκλιση απόψεων
- υποστήριξη και ενίσχυση από τον οργανισμό (π.χ. διεύθυνση, σύλλογος διδασκόντων)

ΣΠΟΥΔΕΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ

- έλλειμμα δεξιοτήτων συνεργασίας
- έλλειμμα γνώσεων και δεξιοτήτων συμπερίληψης
- διαχωρισμένος επαγγελματικός ρόλος-διαχωρισμένο εκπαιδευτικό έργο
- απομονωμένος ρόλος- διδασκαλία ως ατομική κι όχι ως συλλογική δραστηριότητα
- διεκπεραιωτικός ρόλος (Α.Π.)
 - κυρίαρχος ρόλος του/της δασκάλου/ας της τάξης

ΕΜΠΟΔΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΕΜΠΟΔΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΕΜΠΟΔΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΤΟΜΙΚΟΙ ΛΟΓΟΙ & ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

- έλλειψη εμπιστοσύνης σε ατομικές γνώσεις και ικανότητες
- αναζήτηση λύσεων απ' έξω
- αντιπαλότητα/ ανταγωνισμός
- τάση συνεργασίας με την ίδια ειδικότητα
- έλλειμμα χώρου και χρόνου

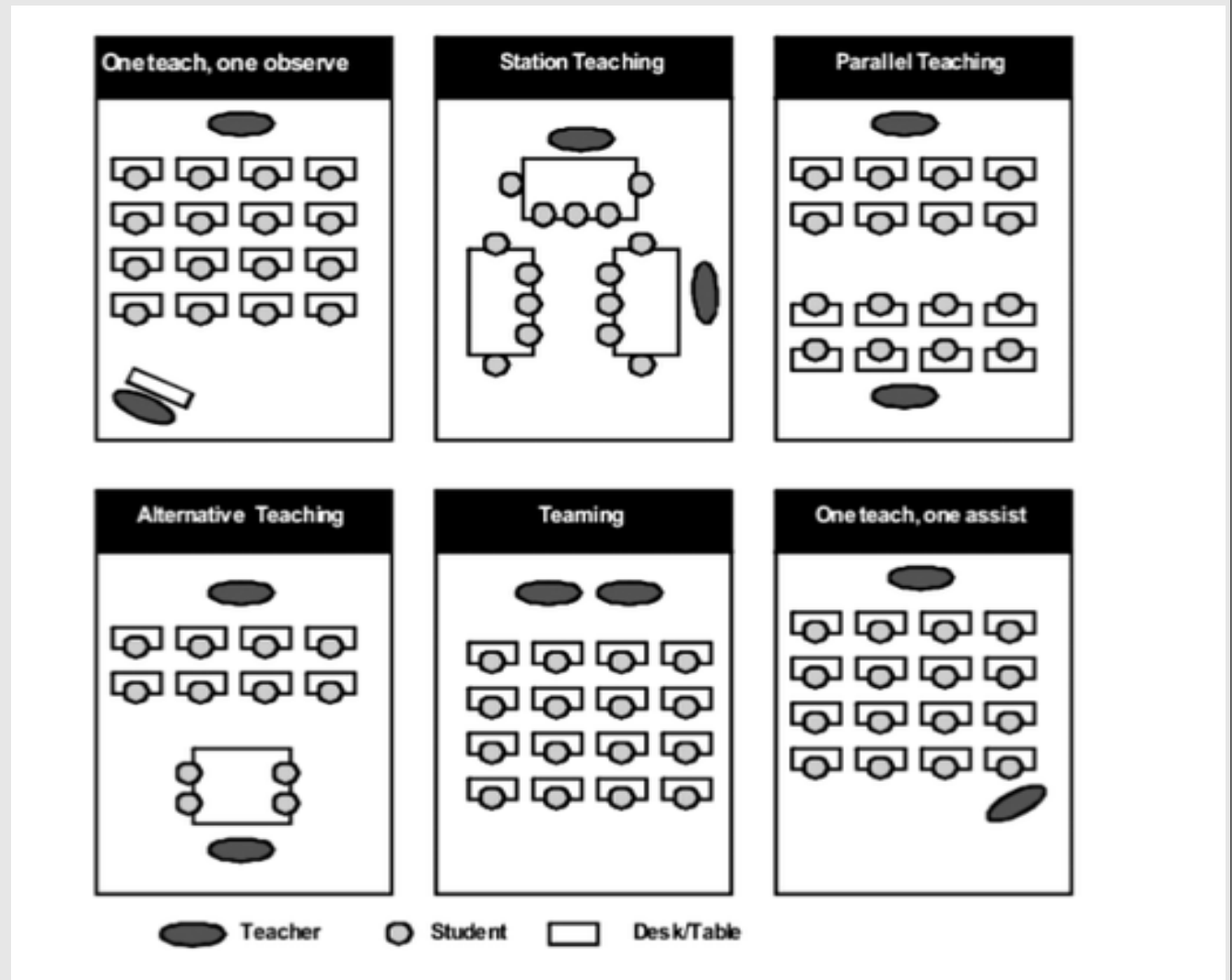
Συνεργατική διδασκαλία ή Συνδιδασκαλία

Το κλειδί για την επιτυχία του συγκεκριμένου μοντέλου διδασκαλίας είναι η διδασκαλία του γενικού αναλυτικού προγράμματος από τους δύο εκπαιδευτικούς σε συνεργασία, έτσι ώστε η διδασκαλία να ανταποκρίνεται στις ανάγκες όλων των μαθητών, τόσο για τα τυπικά, όσο και για τα μη τυπικά αναπτυσσόμενα παιδιά.

- αναφέρεται κυρίως στο «**πώς**» και δευτερευόντως στο «τι»
- είναι εθελοντική και ισότιμη (δεν επιτρέπονται ιεραρχικές διευθετήσεις)
- περικλείει την επικοινωνία, το διαμοιρασμό, το συντονισμό, τη σύμπραξη, τη διαπραγμάτευση
- βασίζεται σε κοινούς στόχους
- αποτελείται από άτομα που διαμοιράζονται την ευθύνη των αποτελεσμάτων (**η τάξη μου γίνεται η τάξη μας**)
- χαρακτηρίζεται από κλίμα εμπιστοσύνης μεταξύ των εταίρων

Μοντέλα συνεργατικής διδασκαλίας

1. Ένας διδάσκει, ένας παρατηρεί
2. Διδασκαλία σε σταθμούς
3. Παράλληλη διδασκαλία
4. Εναλλακτική διδασκαλία
5. Ομαδική διδασκαλία
6. Ένας διδάσκει, ένας βοηθά

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΕΚΠ/ΚΩΝ Ε.Α.Ε. ΜΕ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ

Ορισμός και σημασία

Η συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών και γονέων μαθητών με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες ορίζεται ως

- «μία αλληλεπιδραστική διαδικασία όπου γονείς και εκπαιδευτικοί συμβάλλουν με την ανταλλαγή πληροφοριών και τον σχεδιασμό παραγωγικών παρεμβάσεων με στόχο το όφελος του παιδιού αλλά και τον σεβασμό των αναγκών και δυνατοτήτων της οικογένειας».
(Κοντοπούλου, 2007: 175).

Ορισμός και σημασία

- Η συνεργασία ως έννοια περιλαμβάνει ένα **κοινό πεδίο αναφοράς** και μία **ισότιμη σχέση** ανάμεσα στους εμπλεκόμενους. Είναι πολύ σημαντικό οι γονείς να μη νιώθουν εξαρτημένοι και αδύναμοι μπροστά στον εκπαιδευτικό (Κοντοπούλου, 2007: 175).

Αρχές συνεργασίες εκπαιδευτικών-γονέων

- Η συνεργασία μεταξύ των δασκάλων και της οικογένειας των παιδιών με Μ.Δ. αποσκοπεί στην αντιμετώπιση των ψυχοκοινωνικών δυσκολιών των παιδιών και στηρίζεται σε ορισμένες **αρχές** που πρέπει να είναι αποδεκτές από τον εκπαιδευτικό.

Αρχές συνεργασίες εκπαιδευτικών-γονέων

1. Οι γονείς θα πρέπει να είναι ισότιμοι μετέχοντες με τους δασκάλους σε όλες τις αποφάσεις που αφορούν στα εκπαιδευτικά προγράμματα των παιδιών τους.
2. Η διαφορετικότητα και οι ατομικές διαφορές όχι μόνο των μαθητών αλλά και των γονέων πρέπει να γίνονται αποδεκτές και σεβαστές από τον δάσκαλο.
3. Η οικογένεια συνιστά ανεξάντλητη πηγή γνώσης των εκπαιδευτικών για τις δυσκολίες των παιδιών.
4. Όλες οι οικογένειες έχουν ικανότητες και δυνατότητες, οι οποίες είναι δυνατόν να εξελιχθούν και να βελτιωθούν (Dettmer, Duck & Thurston, 2005: 72).

Παράγοντες που επηρεάζουν τη συνεργασία

Κάποιοι από τους σημαντικότερους παράγοντες που καθορίζουν την ποιότητα της σχέσης εκπαιδευτικών-γονέων είναι:

- το κοινωνικό, οικονομικό και μορφωτικό υπόβαθρο των δύο πλευρών
- οι παιδαγωγικές και εκπαιδευτικές απόψεις τους ή/και
- η εκπαιδευτική πολιτική του κάθε σχολείου.

Προσδοκίες γονέων από τη συνεργασία

Ο Seifert (2011) αναφέρει ότι οι γονείς από τη συνεργασία τους με τους εκπαιδευτικούς θέλουν :

- να αισθάνονται εμπιστοσύνη και ευπρόσδεκτοι,
- να αναγνωρίζονται οι εμπειρίες και οι ικανότητές τους,
- να βρίσκουν ευκαιρίες για να λειτουργήσουν συνεργατικά,
- να ενημερώνονται τακτικά για τις εξελίξεις πάνω στον τομέα της εκπαίδευσης και της ειδικής αγωγής
- να συμμετέχουν στο σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την εφαρμογή εκπαιδευτικών προγραμμάτων

Οφέλη Συνεργασίας σχολείου-οικογένειας

- Όλες οι πιθανές μορφές με τις οποίες οι γονείς μπορούν να εμπλακούν στη σχολική ζωή των παιδιών τους είναι σημαντικές και επιφέρουν θετικά αποτελέσματα στα παιδιά.
- Όσο πιο νωρίς συντελείται η συνεργασία εκπαιδευτικών και γονέων τόσο εμφανέστερα, μακράς διάρκειας και πιο σπουδαία είναι τα αποτελέσματά της.

Οφέλη συνεργασίας σχολείου-οικογένειας

Η συνεργασία σχολείου – οικογένειας, επιδρά θετικά :

1. Στην ακαδημαϊκή επίδοση των μαθητών
2. Στην ενσωμάτωση και ομαλότερη λειτουργία του μαθητή στο σχολείο
3. Στην δημιουργία κινήτρων για μάθηση και στην ενίσχυση του θετικού κλίματος μέσα στην τάξη
4. Στη γενικότερη συμπεριφορά των μαθητών, στην αυτοεκτίμησή τους και στις στάσεις τους απέναντι στο σχολείο.
5. Στη βελτίωση της σχέσης γονέα – μαθητή
6. Στη βελτίωση της σχέσης εκπαιδευτικού – μαθητή

Οφέλη συνεργασίας σχολείου-οικογένειας

Οι γονείς:

- Συναναστρέφονται περισσότερο με τα παιδιά τους
- Κατανοούν τις αδυναμίες και τις δυνατότητές τους
- Μαθαίνουν τεχνικές αντιμετώπισης και παρέμβασης
- Αξιολογούν πιο θετικά τους εκπαιδευτικούς

Οφέλη συνεργασίας σχολείου-οικογένειας

- Αρκετές έρευνες (λ.χ. Hoover – Dempsey, Bassler, Brissie, 1987, Georgiou, 1996) έχουν αναδείξει ότι για τον χαρακτηρισμό ενός σχολείου ως «καλού», ως αποτελεσματικού, καθοριστικό στοιχείο αποτελεί η ενεργός ενασχόληση και συμμετοχή των γονέων στα σχολικά δρώμενα.
- Η συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών και γονέων μαθητών με Μ.Δ. επιφέρει θετικά αποτελέσματα όχι μόνο στους μαθητές, στους γονείς και στους εκπαιδευτικούς αλλά και στο σχολείο ως θεσμό και ως σύστημα (Δράκος & Τσιναρέλης, 2011: 179).

ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ!